

Protokoll, egyházi protokoll, egyházismeret

„Első benyomást nem lehet még egyszer kelteni”

Miről lesz ma szó:

- Fogalmak
- A viselkedés alapszabályai
- Megjelenés, öltözködés
- Pontosság
- Aktívák (köszönés, meghajlás stb.)
- Zónák
- Viselkedési helyzetek
- Kellemetlenségek (ásítás, köhögés stb.)
- Telefonhasználat
- Ajándékozás, virág
- Írásbeli udvariasság
- Névjegykártya
- Dohányzás
- Rangsor(ok)
- Egyházi protokoll (megszólítás, rangsor, liturgia, étkezési és öltözködési szokások stb.)

Általános fogalmak

- Magatartás
- Viselkedés
- Udvariasság
- Illem
- Etikett
- Protokoll
- Etika
- Diplomácia

Államtitkári levél

Államtitkári program

Program pontos megnevezése:

Program pontos helyszíne és időpontja:

Kapcsolattartó neve és elérhetősége:

Ki fogadja az Államtitkár urat?:

Program várható időtartama:

Milyen szerepe lesz Államtitkár úrnak a programon?

Fontosabb vendégek, meghívottak:

Amennyiben köszöntő, megnyitó a rendezvény:

- Lesz-e hangosítás, mikrofon, moderátor?
- Beltéri vagy külső helyszín lesz?
- Hány perces beszéddel készüljön?
- Mi a várható létszám?
- Számítani kell-e bármilyen rendkívüli eseményre, tiltakozásra stb?

Hol tud parkolni az államtitkári autó?

Bármilyen egyéb tudnivaló, információ:

Sajtó nyilvános-e a rendezvény? Államtitkár urat kísérelheti-e sajtó?

Kérem a kitöltött adatlapot az alábbi email címekre visszaküldeni szíveskedjenek:

joza.fatime@emmi.gov.hu

zsofia.valkony@emmi.gov.hu

attila.guzsvany@emmi.gov.hu

greta.kadlicsko@emmi.gov.hu

A viselkedés alapszabályai

- Kölcsönös tisztelet
- Határozottság
- Mértéktartás
- Szerénység
- Tapasztalat
- Magatartás
- Viselkedés

Viselkedéstechnikai elemek csoportjai

- Passzívák (azon elemek, amelyek cselekvő közreműködése nélkül is jellemzik ismereteink színvonalát)
 - ◆ Jellem
 - ◆ Lelkiismeret
 - ◆ Megjelenés, öltözködés
 - ◆ Fellépés
 - ◆ Illedelmesség, előzékenység
 - ◆ Figyelmesség, tapintat
 - ◆ Pontosság
 - ◆ Szerénység
 - ◆ Önuralom, türelem
- Aktívák (azok az elemek, amelyek megnyilvánulásához cselekvő közreműködés szükséges)
 - ◆ Köszönés
 - ◆ Kézfogás
 - ◆ Kézcsók
 - ◆ Meghajlás, kalapemelés
 - ◆ Megszólítás
 - ◆ Bemutatkozás
 - ◆ Bemutatás
 - ◆ Társalgás (beszédmodor)
 - ◆ Tegezés, magázás, önözés

Általános kívánalmak I.

- **Hajviselet:** nem illő (hölgyek és urak esetében sem) az arcba hulló tincs
- **Smink:** a nyakat is púderezük
- **Férfi arc:**
 - félborosta = latin szerető?
 - Bajuszt és szakállt is ápolni
- **Kéz, köröm:** tiszta, ápolt
- **Test, testszag:** ügyeljünk a szagok terjedésére
- **Kabát:**
 - télen: szövetkabát
 - Tavasz/ősz: ballonkabát

Férfi hajviselet

Készítette: Moncz Anikó

Általános kívánalmak

- **Kalap:** hölgyek, urak: protokollárisan elfogadott viselet
- **Kesztyű:** higiénikus jelentőséggel is bírhat
- **Táska:** fehér – tilos!
- **Cipő:**
 - kizárólag bőrből
 - Hófehér kizárt
 - Sportcipő – sportoláshoz
 - Papucs – otthon
 - Női szandál – max. 2 lábujjat mutathat
- **Harisnya:**
 - Testszínű
 - Hölgyek! Nyáron nem kötelező, ha a fent említett cipőt vagy szandált viselik

Férficipő

Készítette: Moncz Anikó

Megjelenés

„Első benyomást nem lehet még egyszer kelteni”

Formai alapja az öltözködés

A bűvös hármás: *hely, idő, alkalom* (jó megjelenés elengedhetetlen feltételei)

Ünnepélyesség foka szerint rangsoroljuk:

- a) Hivatali öltözet
- b) Alkalmi
- c) Speciális alkalmi (sport, kirándulás stb.)

Alkalmi öltözet típusai:

- 1) Informális
- 2) Félünnepélyes
- 3) Ünnepélyes
- 4) (valóban) alkalmi

öltözködés

Készítette: Moncz Anikó

Általános hivatali öltözet

Hölgyek:

- ❖ Szoknya, blúz, pulóver, egybeszabott ruha, kosztüm (egyszerű, nem kivágott)
- ❖ Nadrág, nadrágkosztüm (farmer viselete tiszteletlenség)
- ❖ Sál és kendő kiváló kiegészítők

Urak:

- ❖ Öltöny (világostól a sötétebbig, de nem fekete), eltérő színű nadrág és zakó (a nadrág a világosabb)
- ❖ Fehér/pasztellszínű, esetleg enyhén mintás ing, hozzá illő nyakkendővel
- ❖ Cipő színe igazodik a ruhához (zokni max. 1 árnyalattal térhet el az öltönyétől, fehér: TILOS)
- ❖ Nem illik: farmer, pulóver, garbó, a nadrágon kívül viselt ing, nyáron megengedett a rövid ujjú ing, zakó alatt (kivillanó férfi kar TILOS)
- ❖ Nyakkendő: takarja az övkorcot
- ❖ V-nyakú pulóverhez nyakkendő illik; a kerek kivágás esetén nem szükséges, de akkor a felső inggomb nyitva marad

SINGLE BREASTED SINGLE BUTTON SUIT

Very easy to remember:
When standing you must button the only button.
When sitting, you must unbutton.

SINGLE BREASTED TWO BUTTON SUIT

The top button must be fastened when standing
and the second button should never be fastened.
Jacket must be unbuttoned when seated.

SINGLE BREASTED THREE BUTTON SUIT

There are two options. When standing, fasten top
two buttons and leave the third unfastened
or fasten only the middle button.

Zakó gombolása

Szoknyahossz

Készítette: Moncz Anikó

Hivatali öltözet

Akinek stílusa a csokornyakkendő
fellelhetősége:<http://www.refdunantul.hu/lap/varpalota-petfurdo/cikk/mutat/presbiterium-4/>

Informális öltözet

Minden olyan délelőtti vagy délutáni rendezvény, amelyre a meghívó nem ír elő mást, ill. nem tesz utalást a kötelező viseletre

Hölgyek:

- ❖ Elfogadható a hivatali öltözet (télen kosztüm célszerű)

Uruk:

- ❖ Többnyire elfogadható a hivatali ruha, évszakhoz, napszakhoz igazodva, többnyire sötét színekkel

Egysoros zakó

Készítette: Moncz Anikó

Félünnepélyes, ünnepélyes

Félünnepélyes:

Nappali, nem diplomáciai rendezvény (koszorúzás, kiállítás-megnyitó stb.)

Hölgyek:

❖ Nappal: kosztüm, este: kisestélyi

Urak:

❖ Sötét árnyalatú öltöny, fehér ing, nem élénk és nem feltűnő mintás nyakkendővel, sötétbarna vagy fekete cipő

Ünnepélyes:

Hölgyek:

❖ Nappal: kosztüm, este: nagyestélyi

Urak:

❖ Fekete öltöny, fehér ing, szürke/sötét mintás nyakkendő, fekete cipő

Ezek a közép-európai, ezen belül is hazánk gyakorlatát tükrözik!

Félünnepélyes viselet

Készítette: Moncz Anikó

Félünnepélyes

Készítette: Moncz Anikó

Alkalmi

A nyakkendők színéről kapták nevüket:

1. „Black tie”, „cravate noir” (fekete csokor!nyakkendő):

Hölgyek:

❖ Kisestélyi vagy hosszú, alkalmi ruha

Ura:

❖ Szmoking, fekete mellény, fehér ing, fekete csokornyakkendő, fekete (lakk) cipő, szertartásosan fekete puha/kemény kalap

2. „White tie”, „cravate blanche” (fehér csokor!nyakkendő):

Hölgyek:

❖ Nagyestélyi (könyékig érő kesztyűvel)

Ura:

❖ Frakk, fehér mellény, fehér(keményített) ing, fehér csokornyakkendő, fekete (lakk) cipő, szertartásosan cilinderrel és fekete kesztyűvel

Dress code

*Black
Tie*

Stocki-rest

Dress code

White tie

Stocki-rest

Black tie, White tie

White tie

Készítette: Moncz Anikó

Nobel díj átadása
fellelhetőség:<http://static.origos.hu/s/img/i/0712/20071211nobeldija5.jpg>

Látogató öltözet

fellelhetőség:http://ferfiruhaszalon.hu/images/_upload/files/images/medium/3/8/f/38fd10165126d698efe0f492a2253382.jpg

Jó tanácsok

- Idegenkedjünk a hivalkodótól, kihívótól
- Ruhánk mindig ápolt, tiszta legyen
- Kiegészítők fontossága
- Szép az, ami annak látszik, és a kevesebb néha több
- Egysoros zakó: alsó gombot állandóan nyitva kell hagyni (sörhasúaknak nem javasolt), a középső begombolva, a felső opcionális
- Kétsoros zakó: mindkét sor begombolva, alsó gombsor nyitva marad (sörhasúaknak)
- Nyáron, délidőben nem kötelező hölgyeknek a harisnya
- Ügyeljünk, hogy rendezvényen pamutzsebkendőt használjunk
- Ing alatt mindig legyen trikó
- Fogadni senkit sem illik kigombolt zakóval, leüléskor kigombolandó
- Mellény felső gombját illik kigombolva hagyni

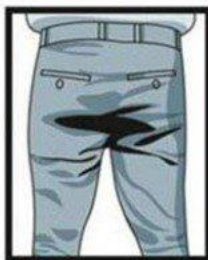
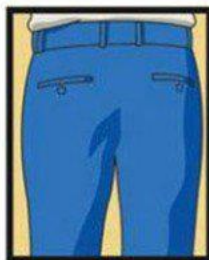
Tökéletes

Túl kicsi

Túl nagy

Ideális öltönméret

Kiegészítők

Mindkét nemre vonatkozóan:

- ❖ A szemüveg nem hajpánt (beszélgetéskor illik levenni a napszemüveget)
- ❖ A fekete erősebbé teszi a vonásokat
- ❖ Fehér cipő nem illik

Urak:

- ❖ Max. 2 gyűrű (jegy, pecsét), nyakkendőű (inkább 40 felett ajánlott), fülbevaló tilos, karkötő nem javasolt
- ❖ Gomblyukon virágot viselni csak esküvőn illik

Hölgyek:

- ❖ Női táska tartalma (kevés, lényegre törő)
- ❖ Szolidan (1 ujjon, 1 gyűrű)
- ❖ A nemes bizsuk öltöztetnek
- ❖ A karikagyűrű protokolláris és szimbolikus titka 😊

A karikagyűrű protokolláris titka

A karikagyűrű szimbolikus titka

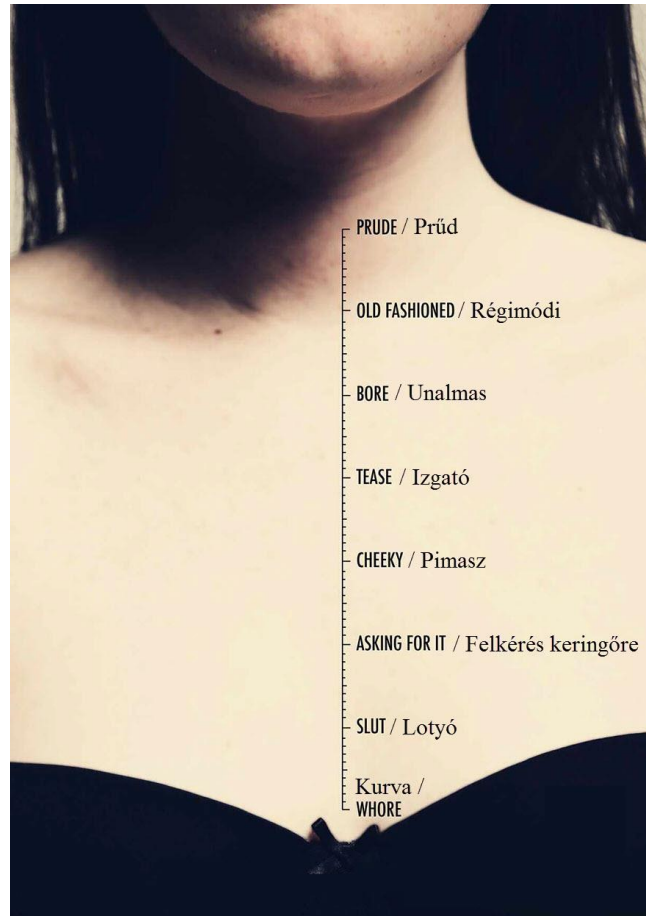
Kiegészítők, a karikagyűrű titka(i)

Tiltólista

Tilos (hölgyek):

- ❖ Mélyen dekoltált vagy spagettipántos ruha
- ❖ Elütő fehérnemű (pl. fehér blúz alá színes melltartó)
- ❖ Teljesen áttetsző nadrág
- ❖ 7-nél több ékszert viselni (a fülbevaló 2 db-nak számít)
- ❖ Erős smink
- ❖ A parfüm 1,5 m-nél nem lehet erősebb
- ❖ Térd felett max. 3 ujjnyival lehet a szoknya
- ❖ Elöl, középen felsliccelt ruha

Nem divat a fehér kosztüm

Dekoltázs

Készítette: Moncz Anikó

Divatbakik

Hol a hiba?

Baki 1

Készítette: Moncz Anikó

Baki 2

Készítette: Moncz Anikó

Baki 3

Készítette: Moncz Anikó

Baki 4

Készítette: Moncz Anikó

Baki 5

Készítette: Moncz Anikó

Pontosság

- Alkalomtól függően megkülönböztetünk:
 - ❖ Percnyi pontosság
 - ❖ Megengedett késés
 - ❖ Rövid időszakon belüli időpont: (pl. 12.15-12.30)
 - ❖ Meghatározott időpontok közötti megjelenés (18.00-20.00)
 - A meghívó a kezdési és befejezési időpontot jelöli
 - Bármikor megjelenhetünk vagy távozhatunk az intervallumon belül
 - Illő az első 20 percben érkezni és legkésőbb a befejezés előtt pár perccel távozni
 - Illetlenség közvetlenül a befejezés előtt érkezni vagy tovább maradni

Aktívák - köszönés

A napszak és a „kívánok” együttes alkalmazása, elkészíteni: viszontlátásra
(viszlát nem illik)

Előre köszön:

- ❖ Férfi a nőnek
- ❖ Fiatalabb az idősebbnek
- ❖ Beosztott a főnöknek
- ❖ Belépő a bentlévőnek
- ❖ Fejbiccentés: kizárólag szóbeli köszöntéssel együtt, futó találkozások alkalmával
- ❖ Kalapemelés: amennyiben nincsen akadálya, úgy jobb kézzel emelik vállig a kalapot a férfiak

Köszönést elmulasztani vagy nem viszonzni, sértés

Meghajlás, felállás, kézfogás, kézcsók

Meghajlás, felállás:

- A köszönés szabályai érvényesek
- Ha egy társaságba új vendég érkezik, a hölgyeknek csak akkor kell felállniuk, ha idősebb hölgyről van szó
- Hazánkban a férfiaknak csak akkor kell felállniuk és segíteni a szék visszatolásában, ha az asztalszomszéd hölgy áll fel

Kézfogás: az üdvözlés legrégebbi formája, fegyvertelenségre utal

- Szabályok, mint a köszönésnél, meg kell várni, míg az idősebb, magasabb rangú, hölgy, bent lévő nyújt kezét
- Kézfogáskor mindig nézzünk a partner szemébe
- Kézfej elhelyezkedése:
 - ❖ Uralkodói
 - ❖ Politikus kézfogás
 - ❖ „Meztelen csiga”/”döglött hal
 - ❖ Flörtölő mozdulat

Kézcsók: A nő derék magasságban nyújtja kezét, a férfikézfogással megfogja, kissé elfordítja, kissé megemeli, ráhajol, de ajkaival NEM érinti

Egyetlen férfi kezét (gyűrűjét) illetjük csókkal: Őszentsége, a pápa.

Kézfogás – mi a hiba?

„Döglött hal” kézfogás

kézcsók

Készítette: Moncz Anikó

Bemutakozás, bemutatás

Bemutakozás:

- Mindig teljes nevünket mondjuk, ha a másik fél nevét nem értettük tisztán, illik visszakérdezni
- Ha asszonynéven mutatkozik be valaki: „Hogy szólíthatom?”
- A bemutatkozás és bemutatás sorrendjét az alábbi hármás határozza meg: nem, kor rang
- Nem kell bemutatkozniuk a híres embereknek (politikus, művész)

Bemutatás:

- 3. fél segítségével történő megismerkedés (röviden, egyszerűen)
- Kit, kinek mutatunk be?
- ❖ Fiatalabbat az idősebbnek
- ❖ Férfit a nőnek
- ❖ Alacsonyabb rangút a magasabb rangúnak
- ❖ Mindig hozzá kell tenni az udvariassági formulát (Úr stb.)

Társalgás 1.

- A házigazda/főnök feladata a jó társalgás fenntartása
- *Tabutémák:*
 - ❖ Családi, magánügyek
 - ❖ Cég belső ügyei
 - ❖ Másik fél vagyoni helyzete
 - ❖ Felekezeti hovatartozás
 - ❖ 3. személyre negatív célzás
 - ❖ Szexuális témák
- *Megszívlelendő gondolatok:*
 - ❖ Ne beszéljünk magunkról
 - ❖ Óvatosak legyünk
 - ❖ Mindig figyeljünk a másakra
 - ❖ Kimondani ráérünk egy szót, visszavonni nem
 - ❖ Pletykák, viccek kerülendők

Társalgás 2.

- ❖ Kerüljük a felesleges önigazolásokat (nemde, becsszó stb.)
- ❖ Kerüljük a töltelék szavakat (izé, hát)
- ❖ Ne beszéljünk hangosan, sem összeszorított fogakkal, ne köpködjünk
- ❖ Ne beszéljünk se gyorsan, se lassan
- ❖ Ne mutogassunk
- ❖ Nézzünk a beszélgetőpartnerre és ne szakítsuk őt félbe
- ❖ Ne esküdjünk
- ❖ Ne hangerővel akarjunk érvényesülni
- ❖ Csak akkor használjunk idegen szavakat, ha tisztában vagyunk azok jelentésével
- ❖ Ne akarjunk többnek tűnni korunknál
- ❖ Ne beszéljünk teli szájjal

Megszólítás

- Senkit se szólítsunk másnak, többnek, kevesebbnek, mint ami megilleti
- 2 alapvető forma:
 - ❖ Név és udvariassági formula (Úr, uram, asszonyom, kisasszony – 18-23 év között)
 - ❖ Rang, beosztás és udvariassági tétel
- Magázás kerülendő, önözés elegánsabb, kevésbé bántó
- Nem nénizünk!
- Ne tetszikezzünk!

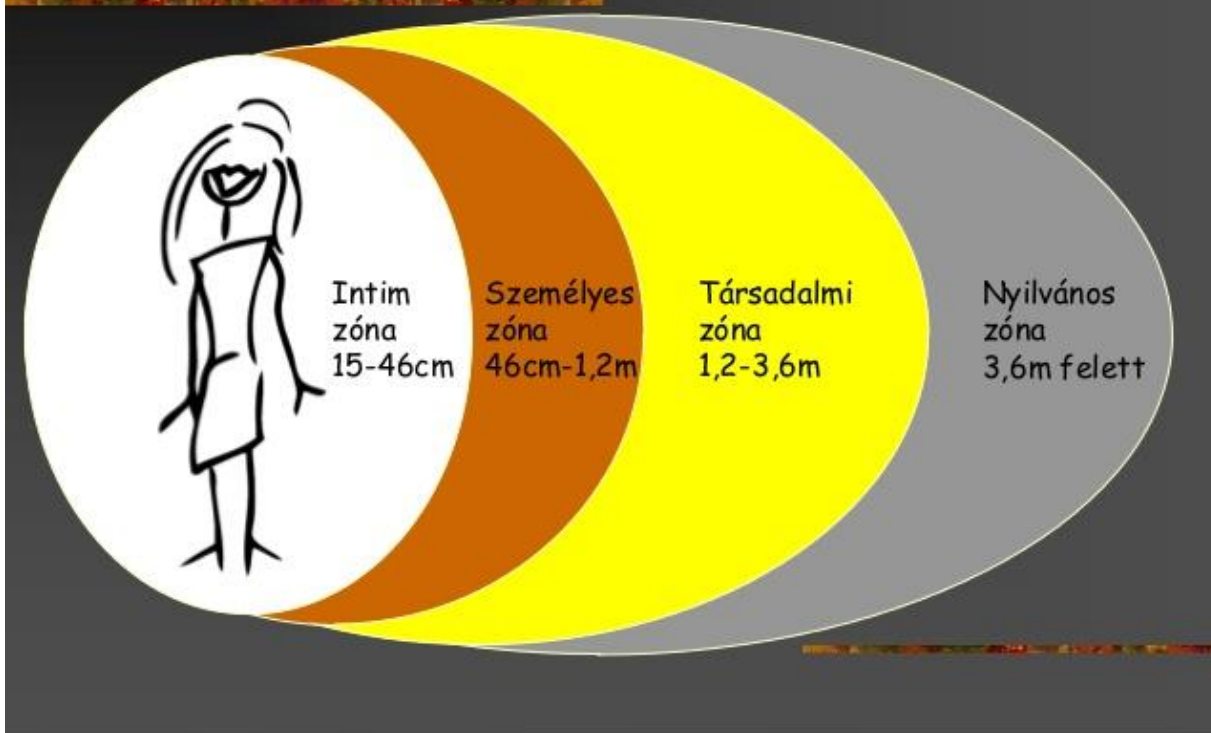
Tegezés, magázás, önözés

- Üzleti, diplomáciai életben: Ön
- Magánéletben: maga
- *3 alapszabály:*
 - ❖ Csak az idősebb vagy a tekintélyesebb személy, ill. férfi – nő esetén a nő kezdeményezheti
 - ❖ A felajánlott tegezést visszautasítani sértés
 - ❖ Tegeződés életre szóló (nem illik visszavonni)
- *Ki kezdeményezheti?*
 - ❖ Idősebb felettes kollégák
 - ❖ Az egymással valamilyen kapcsolatban állók az új belépőkkel szemben
 - ❖ Az azonos munkakörben dolgozó kollégák
 - ❖ Azonos korosztályok 30 éves korig
 - ❖ Különböző neműeknél a nő

Zónák

- A társadalmi érintkezés nem feltétlenül azonos az érintéssel. Vannak távolságok, amiket illik betartani!
- Intim zóna: 50cm
- Személyes zóna: 50cm-1m
- Távolsági zóna: 1m-2m (munkahelyi)
- Nyilvános zóna: több méter (szónok, hallgatóság)

Zónatávolságok

Zónatávolságok

fellelhetőség:<https://image.slidesharecdn.com/kommunikciflik-131009170122-phpapp02/95/kommunikci-13-638.jpg?cb=1381338191>

Viselkedési helyzetek I.

- *Férfi és nő:*
 - ❖ Az utcán a férfi jobbján vezeti a nőt, de ügyelnie kell a kellemetlenségekre
 - ❖ Lépcsőn: a férfi karját támaszul ajánlja a hölgynek; nagy tömeg, keskeny lépcső esetén előreengedi, lefelé viszont ő jön elől
 - ❖ Járművek lépcsője, mozgó lépcső: mint a lépcsőn, fel-és leszállásnál érkezési sorrend számít
 - ❖ Ülőhely-átadása: fiatal az idősebbnek, nőnek a férfi
 - ❖ Színház, mozi, koncert: időben kell érkezni! Ha mégis késünk, a sorban ülő személyekkel szembe fordulva megyünk a helyünkre
 - ❖ Ruhatár: a férfi először leveszi kabátját, majd lesegíti a hölgyről, távozáskor fordítva
 - ❖ Előreengedés: étterembe lépéskor a férfi megy elől, de, ha pincér vezet, a hölgy követi a pincért
 - ❖ Étteremben: a hölgy választ először helyet, a férfi úgy ül le, hogy a jobbján legyen; a férfi feladata a rendelés, italkóstolás, fizetés; nem illik a legdrágább és legolcsóbb ételt választani;
 - ❖ Make up: szépítkezés mindig a fürdőszobába, mosdóba való (asztalnál soha)
 - ❖ Sorbanállás: érkezési sorrend, de várandós és kisgyermekes anyukákat illik előreengedni
 - ❖ Lift: a férfi meggyőzőik arról, ott van-e a kabin, majd beengedi a hölgyet
 - ❖ Otthon: este 10 óra után már ne zajongjunk!

Két férfi és egy nő az utcán

fellelhetőség: https://wiki.startlap.hu/uploads/2014/12/ket_ferfi_es_egy_no.jpg

Készítette: Moncz Anikó

Viselkedési helyzetek II.

- (Le)ülés:
 - Hölgyek: nem keresztbe tett lábbal, hanem a két bokát egymás mellé
 - Urak: nem illik túl nagy terpeszben ülni, ügyeljenek arra, hogy a boka ne villanjon ki a nadrág alól!
- Táska helye az étteremben:
 - Akasztó esetén arra
 - Akasztó híján a karfán is elnézhető (de, gondoljunk a pincérre), de ideális az asztallábon belül, a földön tartani

A kellemetlenségek - Ásítás

- Ásítás, tüszentés, orrfújás, köhögés, csuklás, gyomorkorgás, fülvakarás, szellentés

Jellemzőik:

- Váratlan, elkerülhetetlen, kivédhetetlen
- A lehető legkisebb feltűnéssel kezeljük
- Kölcsönös udvariassági alapon működjön

Ásítás

- Okai: fáradtság, kialvatlanság, unalom, elhasznált levegő
- Tessék mellőzni!!! → sértő
- Ha elkerülhetetlen, kizárólag csukott szájjal, esetleg más tevékenységgel kombinálva (pl. étkezésnél a szalvétát használva)
- Nem illik észrevenni!

ásítás

Tüsszentés

- Okai: kellemetlen szag, fűszer, dohányfüst, por, megfázás, allergia...
- Átmenetileg visszafojtható két ujjal az orr alá vagy orrnyeregére gyakorolt nyomásával → kipróbálható
- Ha nem sikerül elfojtani, orra, szájra szorított zsebkendővel
- Zsebkendő: mosott, vasalt textil (kizárólag gyakori igénybevételkor megengedett a papírzsebkendő → egy fújás után eldobandó!)
- Diszkréten, cél: ne kerüljünk a középpontba!
- Illik – feltűnés nélkül a tüsszentő egészségére kívánni – kizárólag a közvetlen környezet (távolabb ülők kommentár nélkül hagyhatják)
- Nemzetközi viszonylatban tájékozódjunk

tüsszentés

Orrfújás, köhögés

Orrfújás:

- Minél kisebb feltűnéssel, minél kisebb hanghatással!
- Csak akkor forduljunk el, ha így nem egy másik arc felé fújjuk orrunkat
- Mosott-vasalt, pamut zsebkendőbe, diszkréten lehajtott fejjel végezzük (ne kukucskáljunk közben 😊)
- Nátha esetén megengedett az egyszer használatos papír zsebkendő

Köhögés:

- Egészségtelen, tüdőre káros visszafojtani
- Zsebkendővel tompítható (mosott, vasalt, textil)
- Ha megoldható szomszédunktól kissé elfordulva, lehajtott fejjel
- Feltűnés nélkül!
- Rohamszerű köhögés esetén hagyjuk ott a többieket
- Ha a köhögés állandósul, a partnerek egészségének megóvása érdekében MARADJUNK OTTHON! (pl. Japánban gézmaszkot viselnek meghűléskor)
- Köhintés, torokköszörülés: rossz szokás, figyelemfelkeltő; de akár visszájára is fordulhat (kételkedünk a köhintető mondanivalójának hitelességében)

orrfújás

Készítette: Moncz Anikó

Csuklás, gyomorkorgás

Csuklás

- A legkevésbé visszatartható
- Segíthet néhány korty víz vagy egy mokkacukor vagy a légzés visszatartása (ne kísérletezgezzünk sokáig)
- Ha nem segít, hagyjuk el társaságot és remélhetőleg hamarosan visszatérhetünk
- Egyéb ajánlatok (semmiképpen sem alkalmazzuk társaságban): rákiáltás, ráijesztés 😊

Gyomorkorgás

- Megfelelő étkezéssel megelőzhető
- Segíthet: néhány korty üdítő vagy felkínált sütemény, esetleg pár falat szendvics
- Nem illik észrevenni!

Fülvakarás, szellentés

Fülvakarás

- Rossz szokás, nem egy esetben modortalanság, figyelemfelkeltés
- Ha nem sikerül elhagyni, kizárólag otthon, a fürdőszobában!

Szellentés

- Átmenetileg szabályozható, de biológiailag káros is lehet
- Vissza kell tartani, míg eltávolodunk az emberektől
- Modortalanság kérkedni vele, észrevenni is!

Illemsértés, bocsánatkérés

Illemsértés:

- Bocsánatos bűn → többnyire megbocsátandó!
- Többnyire véletlen (abrosz lecsöppentése)
- Más, ha a pincér lecsöppenti a ruhánkat, illik azonnal intézkednie, nekünk pedig csendben tűrni (szándékosság kizárt)
- Tudatos illemsértés: más kategória (politikai, kereskedelmi, üzleti...) → a reagálás sokrétű, sokszor nyomdafestéket nem tűrő

Bocsánatkérés:

- Összefügg a véletlen illemsértés egyes eseteivel
- Kétféle védekezési mód az illemsértést elkövető esetében:
 - Észrevétlenné nem tehető esetekben: elnézést kell kérni (pl. a busz váratlanul fékez, rálépek valakinek a lábára)
 - Szinte észrevehetetlen illemsértéseknél elég lenne bármely elnézést kérő formulát használni (bocsánat, elnézést, sajnálom) → ritka, sajnós!

Andrea Merkel és a sör

Járműveken való viselkedés I.

- Sorbanállás: érkezési sorrend (engedmények)
- Repülőn:
 - Biztonsági előírások betartása
 - Tolerancia mindenekfelett
- Vonaton:
 - Cipő-levétel kerülendő!
 - Erős fűszerzésű ételeket ne fogyasszunk!

Járműveken való viselkedés II.

- Távolsági autóbusz:
 - Még több tolerancia, kicsi mozgástér
 - Le-és felszálláskor buszvezető és utas köszön egymásnak
- Hajó:
 - Kifinomult illemszabályok
 - Előírások betartása

Telefonhasználat 1.

- Mosolyogjon a hangunk 😊
- Alapszabályok (a teljesség igénye nélkül):
 - ❖ Hívott fél a nevével és cégével bejelentkezik és köszön
 - ❖ Hívó fél köszön, kéri a keresett személyt vagy melléket
 - ❖ Titkárnői hívás esetén a hívó fél kapcsolja először a hívott fél titkárnőjét, aki tájékoztat, tudja-e kapcsolni a főnököt
 - ❖ Partnerünket vagy nálunk magasabb beosztásúakat mindig személyesen hívjuk
 - ❖ Mindig hivatalos hangnemben jelentkezzünk be
 - ❖ Kerülni kell a szószaporítást
 - ❖ Ha hosszabb beszélgetésre készülünk, kérdezzük meg, ráér-e, nem zavarjuk-e
 - ❖ Vonal megszakadása esetén mindig a hívó fél hív újra
 - ❖ A hívás végét mindig a hívó fél kezdeményezi
 - ❖ Csak nagyon indokolt esetben hívjunk bárkit a lakásán
 - ❖ Akinek visszahívást ígértünk, tegyük is meg
 - ❖ Mások telefonbeszélgetésébe belehallgatni illetlenség

Telefonhasználat

Telefonhasználat 2.

- A hívás időpontjai:
 - ❖ Partnerünket hivatalában a munkaidő kezdete és vége között hívhatjuk
 - ❖ Nem illik ismerősünket, partnerünket lakásán vagy a szállodában hívással zavarni 21.00-8.00 között
- Üzenetrögzítő:
 - ❖ Bejelentkezéskor a köszönés után a hívott szám bemondását alkalmazzák
 - ❖ Hívónak illik köszönnie, majd bejelentkeznie (felismerhetően)
 - ❖ A hívó bemondja rövid üzenetét, szükség esetén telefonszámát és elköszön
 - ❖ Ha bejelentkezik az üzenetrögzítő, illik üzenetet hagyni

telefonálás

Telefonhasználat 3.

- Magántelefon a munkahelyen:
 - ❖ Reménytelen intelem 😊
 - ❖ Egyetlen megoldás, ha saját magunk korlátozzuk az ésszerűség, fontosság és a munka szempontjából
- Mobiltelefon:
 - ❖ Illik bemutatkozni, annak ellenére, hogy legtöbb esetben kiírja a hívó fél nevét
 - ❖ Udvariasan megkérdezni, alkalmas-e az időpont
 - ❖ Ne beszéljünk túl hangosan, illetve ne nyújtsuk el a beszélgetést
 - ❖ Tárgyaláson, konferencián, színházban, egyházi rendezvényen, illetve mindenütt, ahol erre kérnek, a telefont ki kell kapcsolni!
 - ❖ Autóban kizárólag kihangosítóval vagy headset-tel
 - ❖ Ki kell kapcsolni olyan helyeken is, ahol másokat vagy egy rendszert zavar (repülő, kórház stb.)

Borralaló

- Szokásos alkalmak:
 - ❖ Szálloda: kiszolgálási díjként többnyire benne van a szoba árában vagy a számlán külön szerepel (4-5*-os szállodában a londinereknek, szobapincéreknek, portásnak - ha taxit hív - illik adni)
 - ❖ Étterem: ált. tartalmazza a számla (jelölik is), ha mégsem, 10-15%
 - ❖ Taxi: 10-15%, rövidebb úton többet is lehet
 - ❖ Különleges esetek: Franciaországban a moziban a jegyzedőnek
 - ❖ Postásnak
- Nem adunk:
 - ❖ Kisiparosnak, magánvállalkozónak

Ajándékozás 2.

- **Hivatalos** ajándékozás:
 - ❖ Állami: értéke mindig magas, a fontos találkozók kísérő eleme; az ajándékozó ország kultúrájára utal (művészi alkotás is lehet). Sohasem a személynek, hanem az országnak, az adott tisztségnek szól
 - ❖ Lekötelező: el kell utasítani!!!! Jelentős értéket képvisel, könnyen a megvesztegetés eszközévé válhat. Ha csak kibontáskor derül ki, vissza kell küldeni!
 - ❖ Figyelmességi: Értéke csekély, utal a kapcsolat hasznos voltára, jelkép
- **Magán** ajándékok: az anyagi lehetőségek függvényében, illik figyelni az ajándékozott igényeire
- **Családon** belüli ajándékozás: intim kapcsolatok szférájába tartozik, a gyakorlatiasság a mérvadó; nem illetlenség megkérdezni, mire vágyik a másik

Ajándékozás 1.

- Az árjelzés eltüntetésendő, kivéve, ha ez az árcédula levételével nem lehetséges (ne satírozzuk át, csúnya)
- Az ajándék felbontása kötelező (örülni is, még ha csalódott is vagyok 😊), de az ajándékozónak illik ezt elhárítani. Ha ital vagy bonbon, illik kinyitni és az ajándékozott veszi utoljára
- Ha nincs lehetőség kibontani (pl. elutazik az ajándékozott), az ajándékozó „lelövi a poént” és elmondja, mi az ajándék
- „Viszontajándék” illendő, ha másképp nem, utólag elküldve (ebben az esetben névjegykártyát kell mellékelni)

Ajándék kiválasztása (hivatalos):

- Ne legyen tömegáru (jó minőségű, drágább ital, étel)
- Mérete és súlya ne okozzon problémát
- Kizárt: pénz, értékpapírok (kivéve a díszcsomagban összeállított, forgalomban levő érmék), fehérnemű, étel (kivéve sajátos nemzeti termékek), giccsek, kozmetikai szerekből csak márkás készítmények

Jó ajándék (hivatalos)

- Népművészeti cikkek
- Márkás porcelán
- Könyvek albumok
- Komolyzenei vagy az országról szóló cd, dvd
- Népzenei cd
- Ételkülönlegességek (téli szalámi, paprika, libamáj)
- Márkás italok (jó minőségű pálinka, tokaji, borok)
- A találkozó eseményeiről fényképek egy albumba gyűjtve
- Azok a cégek, melyeknek termékei alkalmasak erre, saját termékeiket szokták ajándékozni (pl. könyvkiadó: mappa, toll stb.)
- A reklámtermékeket a tárgyalás megkezdésekor teszik az asztalra

www.forintportal.hu

Állami ajándék

Készítette: Moncz Anikó

Virág és az udvariasság

- A virág az udvariasság és figyelmesség egyik legszebb jelképe
- Elsősorban hölgyeknek, de férfiak is kaphatnak
- Delegáció hölgytagjainak személyesen, ha nem fogadjuk személyesen, akkor a szállodai szobába illik készíttetni (névjeggyel)
- Hivatalos látogatásnál hölgy adhat hölgynek
- Elutazáskor ügyeljünk a csokor méretére

Vágott vagy cserepes?

- Felköszöntés, köszöntés: vágott
- Ünnepelesebb alkalmak: virágkosár
- Család, barátok: cserepes
- Előre elküldeni is érdemes (könnyebb a megérkezés)
- Összeállításuk:
 - ❖ Vágott virágnál páratlan számú, ami 10 szál felett már nem kötelező
 - ❖ Piros/vörös rózsza a szerelem jelképe
 - ❖ Ibolya: gyengéd érzelmek
 - ❖ Élénk színű virágot vagy szegfűt fiatal lánynak illik adni
 - ❖ Liliom, mint a tisztaság jelképe mellett a vész szimbóluma is, így nem illik
 - ❖ Krizantém: a részvét virága
 - ❖ Kórházba ez utóbbi kettőt, illetve illatos virágot ne vigyünk
 - ❖ Átadásakor a csomagolópapírt el kell távolítani!
 - ❖ Megemlékező koszorúzásakor, babérkoszorú az illendő (általában egy kiállítás jelzi a helyét az emléktábla falán)

Írásbeli udvariasság 1.

- Legfontosabb formalitások:
 - ❖ Hivatalos levélpapír
 - ❖ Hely és dátum feltüntetése
 - ❖ Címzés
 - ❖ Megszólítás (címzésnél és szövegben is)
 - ❖ Elköszönési formula
 - ❖ Aláírás
 - ❖ Pecsét
 - ❖ Boríték, címzés

Írásbeli udvariasság 2.

- A hivatalos levélpapír: tartalmazza a cégre vonatkozó legfontosabb információkat (név, cím, embléma, telefonszám, fax, e-mail, honlap stb...). A vezetők levélpapírja egyszerűbb, mivel azonosításuk könnyű (pl. miniszterek)
- Hely és dátum: minden hivatalos irat nélkülözhetetlen kelléke; hagyományos magyar gyakorlat, hogy a levél alján keltezzünk (Ny-Eu.: a levél címzésével egy vonalban, jobb oldalon)
- Címzés:
 - ❖ Levélben: címzett neve, hivatali rangja, beosztása (hibázás súlyos sértés)
 - ❖ Borítékon: levélbeni címzést ismétli kiegészítve a postai kézbesítéshez szükséges adatokkal
- Írásbeli megszólítás:
 - ❖ Szabályok ugyanazok, mint a megszólításnál (Kedves, Tisztelt)
 - ❖ Hivatalos levelezésben előtérbe kerül a rangon való megszólítás (Tisztelt Elnök Úr! Főtiszteletű Püspök Úr!)
 - ❖ A címzés és elköszönés azonos formája visszatetsző (Tisztelt Elnök Úr! Tisztelettel; ez utóbbi helyettesíthető az „üdvözlettel” is)
 - ❖ Szöveg közben nincs Maga, kizárólag Ön
 - ❖ Elköszönés: vagy személyes elköszönési formula vagy személytelen és általános (Üdvözlettel); de, sohasem lehet az elköszönés válaszvárás (nem elköszönés: Válaszát várva; helyesen: Várom válaszát! Üdvözlettel:...)

Hivatalos levélpapír

Reformatus Pedagógiai Intézet

OM 102246

Budapest-Debrecen-Miskolc-Nagykőrös

Székhely: 1042 Budapest, Viola utca 3-5.
Debreceni telephely: 4026 Debrecen, Fűvészkert utca 4.
Miskolci telephely: 3530 Miskolc, Kálvin János utca 2.
Nagykőrösi telephely: 2750 Nagykőrös, Hősök tere 5.
E-mail: refpedi@reformatus.hu
Internet: www.refpedi.hu

Hivatalos levél 1.

Reformatus Pedagogiai Intézet
OM 102246

Budapest-Debrecen-Miskolc-Nagykörös

Prof. Dr. Bagdy Emőke
professor emerita
részére

Tárgy: Felkérés konferencia-előadás tartására

lktatószám: 35.41 – 1338 /2016.

Ügyintéző: Moncz Anikó

Ügyintéző e-mail címe: moncz.aniko@reformatus.hu

Tisztelt Professor Asszony!
Kedves Prof. Dr. Bagdy Emőke!

A Reformatus Pedagogiai Intézet (RPI) az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával konferenciát szervez „Hitvallás és hivatás – protestáns hivatásetika a köznevelésben” címmel.

A konferencia témája a protestáns hivatásetika, a pedagógusethika kodifikációs lehetőségei, különbségek és azonosságok az általános világi és a protestáns keresztyén pedagógusokkal szembeni etikai elvárások körében.

Ezúton tisztelettel felkérjük 2017. február 16-án 10.00 órától, Budapesten tartandó konferencián egy 45 perces, „Pedagógushivatás és személyiségfejlődés” című, vagy bármilyen más, Ön által megadott és a konferencia célkitűzéséhez kapcsolódó témájú előadás megtartására. A konferencia pontos programja még tervezés alatt van, az Ön előadására terveink szerint főelőadásként kb. 11.00 órakor kerülne sor, de természetesen tudunk igazodni az Ön időbeosztásához.

Visszajelzését Moncz Anikó rendezvényszervező, az RPI igazgatóhelyettese várja a moncz.aniko@reformatus.hu e-mail címen.

Kedvező válaszában bízva áldáskívánással üdvözlöli:

Budapest, 2016. november 29.

Szontagh Pál
igazgató

Székhely: 1042 Budapest, Viola utca 3-5.
Debreceni telephely: 4026 Debrecen, Fűvészkert utca 4.
Miskolci telephely: 3530 Miskolc, Kálvin János utca 2.
Nagykörös telephely: 2750 Nagykörös, Hősök tere 5.
E-mail: refpedi@reformatus.hu
Internet: www.refpedi.hu

Hivatalos levél 2.

Református Pedagógiai Intézet

OM 102246

Budapest-Debrecen-Miskolc-Nagykörös

Ember Sándor
Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola

Tárgy: köszönet

Iktatószám: 35.42- /2017.

Ügyintéző: Moncz Anikó

Ügyintéző e-mail címe: moncz.aniko@reformatus.hu

Tisztelt Igazgató Úr!
Kedves Ember Sándor!

Köszönjük, hogy 2017. november 23-án a Református Pedagógiai Intézet szervezésében, a Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola tartott Könyvtárostanárok Szakmai Napja elnevezésű rendezvény előkészítésében, lebonyolításában, utómunkálataiban Ön és kollégái segítettek munkánkat és szakértelmükkel hozzájárultak a rendezvény sikerességéhez.

Életére és munkájára Isten áldását kérem!

Budapest, 2017. november 30.

Üdvözlettel:

Szontagh Pál
igazgató

Székhely: 1042 Budapest, Viola utca 3-5.
Debreceni telephely: 4026 Debrecen, Fűvészkert utca 4.
Miskolci telephely: 3530 Miskolc, Kálvin János utca 2.
Nagykörös telephely: 2750 Nagykörös, Hősök tere 5.
E-mail: refpedi@reformatus.hu
Internet: www.refpedi.hu

Írásbeli udvariasság 3.

- Aláírás:
 - ❖ Egy személyes: aláírni jogosult aláírása alá a levél végén odagépelik a nevét, rangját, beosztását nem, ha az a fejlécen szerepel
 - ❖ Együttesen: kettő személy együttes aláírása szükséges (a többi u.a., mint az előbbiekben)
 - ❖ Hitelesítő aláírás: bizonylatokon eszközölt kézjegy
 - ❖ Nem személyes aláírás: hivatalos, nem személyes kötődésűek (körlevél, reklám) → ált. szerepel rajta az „sk.”-jelzés
 - ❖ Aláírás-pecsét: személyes aláírás személytelenített változata (fontos levél esetén kézzel kell aláírni)
 - ❖ Elektronikus aláírás

Írásbeli udvariasság 4.

- *Pecsét:*

- ❖ Olvasztható, megszilárdult anyagba nyomott pecsét igazolta a dokumentum hitelességét, eredetiségét
- ❖ Gyakorlati megfontolásból vette át a bélyegző ezt a helyet
- ❖ A diplomácia szigorúan alkalmazza a fontos dokumentumokat összefűző zsinórok lezárására

- *Boríték:*

- ❖ Mindig céges
- ❖ Fel kell tüntetni: cégnév, cím, telefon, fax
- ❖ Címzése korábban írógéppel történt, ma számítógépes nyomtatás
- ❖ Egyedi esetekben egyszerűbb és gyorsabb kézzel írni
- ❖ Protokolláris meghívók és személyes jelleggel bíró hivatalos levelek címzése kézzel történik

Írásbeli udvariasság 5.

- *Fax*: praktikus, gyors, egyszerűsége készítet, rövidítéseket használ (u-you; pls-please stb.) – ma már ritkán használjuk
- *E-mail*:
 - ❖ Elektronikus hírközlés terméke
 - ❖ Faxnál is gyorsabb (fax már elavult)
 - ❖ Udvariassági követelmények megegyezők a nyomtatott formával

Netikett

- Célja: barátságos légkör megteremtése és megőrzése
- Részei:
 - Egy-egynek kommunikáció
 - Egy-sokaknak kommunikáció
 - Információs szolgáltatás

Az internetes levelezés fontosabb tudnivalói

- Csak olyat írjunk, amit levélben is vállalunk
- Legyünk konzervatívak küldésben, liberálisak fogadásban
- Kerüljük a nagy mennyiségű információ küldését
- Címzett ellenőrzése
- Mindig töltsük ki a Subject (tárgy) rovatot
- A levél végén célszerű aláírásunkkal megkönnyíteni elérhetőségünket
- Kis-és nagybetű vegyes használata, a csupa nagybetű indulatot (kiabálást) sugall

Legtöbbször látogatott Bevezetés

zimbra
SYNAGOGA TECHOLÓGIA

Keresés

Moncz Anikó

Levelk Partnerek Naptár Feladatok Táská Beállítások Keresés RPI szakmai nap

Bezárás Válasz Válasz mindenkinek Továbbítás Archiválás Törlés Levélszemét Műveletek

RPI szakmai nap_20170330 2017. március 30. 13:15

Feladó: Moncz Anikó
Címzett: ematyas0105

Mátyásné Nagy Éva_kikérő.pdf (292,4 KB) [Letöltés](#) | [Táska](#) | [Eltávolítás](#)
kitöltendő nyom...lódók számára.docx (145,6 KB) [Letöltés](#) | [Táska](#) | [Eltávolítás](#)
felkérés_Mátyásné Nagy Éva.pdf (289 KB) [Letöltés](#) | [Táska](#) | [Eltávolítás](#)
[Összes melléklet letöltése](#)
[Összes melléklet eltávolítása](#)

Tisztelt Mátyásné Nagy Éva!

A Református Pedagógiai Intézet Vizuális kultúra tanárok számára szervez szakmai napot Debrecenben, 2017 áprilisában.

Ezúton tisztelettel felkérjük 2017. április 6-án, 14.00-tól egy 45 perces előadás megtartására „Az okostelefon használatának lehetőségei az oktatásban” témában.

Hivatalos felkérését a csatolmányban küldjük.

Előadásáért előadói díjat fizetünk, szerződése elkészítéséhez kérem, szíveskedjen a csatolmányban szereplő nyomtatványt kitöltve visszaküldeni.

Továbbá - amennyiben szükséges - küldünk egy hivatalos kikérőt is intézményvezetőjének.

Szeretettel várjuk a rendezvényen!

Üdvözlettel:
Moncz Anikó
rendezvényszervező,
köznevelési igazgatóhelyettes
30/862-6544
Református Pedagógiai Intézet

E-mail-Minta

Meghívás, meghívók

- *A meghívás történhet:*
 - ❖ Szóban: személyesen vagy telefonon (fontos meghívásnál illik követnie írásbeli meghívónak is)
 - ❖ Írásban: levélben, meghívóval
- Egyes rendezvényeken a meghívó nemcsak udvariassági formula, hanem a részvételre jogosít
- Tartalmaznia kell:
 - ❖ A meghívó nevét és hivatalos rangját
 - ❖ A meghívás tényét
 - ❖ A meghívott nevét (esetleg rangját)
 - ❖ A meghívás alkalmát, indítékát
 - ❖ A rendezvény jellegét
 - ❖ A meghívás helyét és időpontját
 - ❖ A részvétel visszajelzését vagy a lemondást lehetővé tevő utalásokat (VK: választ kérünk; R.S.V.P.: ua. franciául)
 - ❖ Az öltözetre vonatkozó kívánalmakat
 - ❖ Egyéb hasznos információkat (pl. parkolás)
- Formája nemzetközileg egységes: téglalap alakú, mérete kb. azonos a levelezőlapével vagy hosszított formátumú. Létezik egy vagy kétlapos
- A meghívó anyaga egyszerű, sima, matt vagy fényes, jó minőségű kartonpapír
- A meghívó elküldése társasági életben 2-3 héttel az esemény időpontja előtt, ált. postán (1-2 napon belül válaszolni kell); Diplomáciai meghívók esetén 2 hét-10 nap
- Csak azok vehetnek részt a rendezvényen, akiknek a meghívó szól (pl. ha kizárólag a férjet hívják, akkor a feleség otthon marad)

Névjegykártya 1.

- 2 típus:

❖ **Magánnevjegykártya:** saját ízlésünket tükrözi, díszíthetőbb

❖ **Hivatalos:** követelményeknek kell megfelelnie:

- 9X5,5 cm (éppen ekkora fér el a névjegykártya-tartóban)
- Fekvő formátum a célszerű
- Anyagában fehér vagy törtefehér karton, a nyomott szöveg pedig fekete vagy más, de mindenképpen sötét színű
- Olvasható betűtípus
- Ne legyen túldíszített („agyon dizájnolt”), mert elveszítheti a jelentőségének súlyát
- Külcsín: felső 1/3-ában van a cég emblémája (logó)
- Ált. közepén (vagy jól elkülönített helyen) név és keresztnév, alatta rang, tudományos fokozat, beosztás, ez alatt a cég neve, majd jobb és bal alsó sarkaiban a postai cím, a másik oldalon a telefonszám, faxszám, e-mail-cím
- Nem tartalmaz magánadatokat
- Nem használunk beceneveket
- Idegen kártyán sohasem fordítjuk le a nevet (viszont, ha egy asszony a magyar kártyáján Kiss Bélánéként szerepel, a külföldin használhatja így is: Katalin Kiss tudják, hogyan szólítsák)
- A nevek elé nem teszünk nemre vonatkozó rövidítéseket (Mr.)
- A telefonszámhoz írjuk oda Magyarország hívószámát (ha külföldinek adunk)
- Nem megengedhető a fénykép (kivéve Távol-Kelet)
- Helyi szokás a meghatározó

Hegedűs Gábor

területi képviselő, áruterítő

06-30-257-2762

Kálvária Cukrászda

K és M Kereskedelmi és Vendéglátóipari Kft. 6725 Szeged, Veresács u. 3.

Tel, Fax: 62-443-225 www.kalvariacukraszda.hu e-mail: info@kalvariacukraszda.hu

névjegykártya

Névjegykártya 2.

- Hosszabb beszélgetések végén adható át
- Ha a névjegykártya készítése óta megváltozott bármelyik adat, a partner előtt kell áthúzni és ráírni a helyes adatot
- Névjegykártya-tartóban kell tartani (a sajátot is)
- Az átadott névjegykártya nem lehet gyűrött, piszkos
- Diplomáciai körökben a jobb felső sarokba rövidítéseket jegyeznek fel, az alkalomnak megfelelően (pl.: a.c.: avec compliment – üdvözlettel, virágküldéskor; p.f.c.: pour faire connaissance megismerkedéskor; por fête/pour féliciter – születésnap, névnap, stb.)

A dohányzás protokollja 1.

- 2012 január elsejétől gyakorlatilag tilos a dohányzás minden zárt légtérű helyen (étterem, munkahely stb.), csak szabad levegőn, a bejárat előtt lehet rágyújtani
- Tilos a dohányzás a gyalogos aluljárókban, megállókban, vonatokon, buszokon, játszótereken (és 5 méteres körzetében)
- További részletek, ill. a törvény pontos leírása: www.magyarorszag.hu
- *Égő cigarettával nem illik:*
 - ❖ Belépni és kilépni épületbe, lakásba
 - ❖ Gépkocsiba beszállni és kiszállni
 - ❖ Bemutatkozni
 - ❖ Fogadni valakit
- *Kínálás:*
 - ❖ Első rágyújtáskor kötelező, utána már nem, de udvarias gesztus
 - ❖ A szomszédokat meg kell kínálni
 - ❖ Kisebb társaságban mindenkit
 - ❖ Elfogadni vagy visszautasítani szabadon lehet

A dohányzás protokollja 2.

- *Tűzet ad:*
 - ❖ A férfi a nőnek
 - ❖ Fiatalabb az idősebbnek
 - ❖ Megrögzött dohányosok között, a megkínált a kínálónak
- *A tűzadás ceremóniája:*
 - ❖ A tűzet adó nem tarthatja a szájában a cigarettát tűzadás közben
 - ❖ A gyufát magunk felé húzva gyújtjuk meg és elfújjuk
 - ❖ Öngyújtóval mindenkinek külön kattintjuk fel a lángot
 - ❖ Szivarra rágyújtónak egy doboz gyufát vagy öngyújtót nyújtunk át
- *Hamu leverése:*
 - ❖ Nem szabad hosszú hamuvéget hagyni
 - ❖ Nem szabad az asztalra vagy a földre ejteni a hamut
 - ❖ A csikket határozott kézmozdulattal nyomjuk el
 - ❖ Szivarnál ugyanígy kell eljárni
- *A szivar és a pipa:*
 - ❖ Szívásuk hosszabb ideig tart, ezért ha nincs elég idő, akkor nem illik rágyújtani
 - ❖ Étkezőasztal mellett nem illik pipázni
 - ❖ Füst kibocsátásuk jóval nagyobb, mint a cigarettáé
 - ❖ Fokozottan figyeljünk arra, hogy senkit se zavarjon

Dohányzás

Készítette: Moncz Anikó

A dohányzás protokollja 3.

- *Hamutartó:*

- ❖ Rendeltetésének megfelelően használjuk
- ❖ Az üres cigaretta dobozt is legfeljebb a hamutartó mellé tegyük
- ❖ A vendéglátó ügyeljen arra, hogy mindig csak tiszta és szárazra törölt hamutartót tegyen vendége elé
- ❖ Hosszú tárgyalások alkalmával 90 percenként szünetet kell tartani

- *Asztalnál:*

- ❖ A főétel után lehet rágyújtani
- ❖ A jelet a házigazda adja meg, vagy szóban, vagy ő is rágyújt
- ❖ Ezt megelőzően csak akkor dohányozhatunk, ha a vendéglátó is dohányzik
- ❖ De a cigarettát minden fogás megkezdése előtt el kell nyomni

Hamutartó

Készítette: Moncz Anikó

Rangsor 1.

- Magába foglalja az államférfiak, diplomaták, magas szintű küldöttségek, a társadalmi rendszer vagy az általános társadalmi ítélet alapján megkülönböztetett személyek helyét, egymás mellettségük rendjét
- Intézményen belüli rangsor: egyértelmű és dokumentált
- A rangsorolásnál érvényesülő alapelvek, szempontok:
 - ❖ Hivatalos rangsor: nem a személyre, hanem az általa képviselt tisztségre vonatkozik
 - ❖ Képviselt tisztség: szorosan kötődik az adott ország állami szervezetének funkcióihoz
 - ❖ Protokolláris rangsor 4-es szabálya: nem, kor, rang, illetve a különbségek ezeken belül és kívül
 - ❖ Mindig az adott helyzet szabja meg a sorrendiséget

Rangsor 2.

- Nem közéleti, tudományos személyiségek magasan rangsorolnak
- Női rangsor: ha a hölgy saját hivatali beosztása alapján van jelen, akkor a beosztása szerint, ha viszont feleségként, akkor férje után
- Gyerekek: 18 éves korig a hivatalos rangsor után
- *Rendezvény helyszíne szempontjából:*
 - ❖ Saját/magyar ház: belföldön, ahol a magyar fél a vendéglátó; külföldön a külképviseleteken, ill. ahol a vendéglátó magyar
 - ❖ Idegen ház: belföldön: minden külföldi követség vagy ahol külföldi tölti be a házigazda szerepét, külföldön: a magyar külképviseletek, illetve az olyan helyeket kivéve, ahol a vendéglátó magyar
- Delegációs rangsor: célszerű a tárgyalás nyelve szerinti ABC-t követni, több nyelv esetén a legtöbb delegáció által beszélt nyelv ABC-je szerint
- Vegyes rangsor: amikor a delegációk névsorát egymás mellé tesszük és összecsisztatjuk (M1: magyar delegáció vezetője; V1: vendégdelegáció vezetője, majd a rangsort tartva M2, majd V2 és így tovább, vegyesen)
- A tolmács nem hivatali rangja alapján vesz részt a rendezvényen, nem rangsorol
- Bárki átengedheti helyét másnak!!!

Hazai rangsorok 1.

- *Közjogi méltóságok:*
 - ❖ Köztársasági elnök
 - ❖ Miniszterelnök
 - ❖ Országgyűlés elnöke
 - ❖ Alkotmánybíróság elnöke
 - ❖ Legfelsőbb bíróság elnöke
- *Kormányban:*
 - ❖ Miniszterelnök
 - ❖ Miniszterelnök-helyettes
 - ❖ Miniszter
 - ❖ Tárcánélküli miniszter
- *Minisztériumban:*
 - ❖ Miniszter
 - ❖ Politikai államtitkár
 - ❖ Közigazgatási államtitkár
 - ❖ Helyettes államtitkár
 - ❖ (fő) igazgatóság
 - ❖ Főcsoportfőnök
 - ❖ Főosztályvezető
 - ❖ Önálló osztály vezetője
 - ❖ Osztályvezető

Ültetés és annak rendje

- Pozíciók az autóban
 - Autóban:
 - Be-kiszállási manőver (hölgyek)
 - Megállás
 - Ajtónyitás
 - Tárgyalóasztalnál (diplomáciai):

V4 (70cm) V2 V1 V3 V5

H5 H3 H1 H2 H4

- Egyforma székek!

Hogyan kínálunk tárgyaláskor?

- Az asztalra, kis **üveg**ben készíthetünk vizet
- Kávé: több csészét kínálnak körbe, ha óhajtja a vendég, levesz egy csészével (csésze mellett a belevalók) – tea nem jellemző
- Tálcáról is kínálhatunk innivalót
- Mindig a H1 és a V1 kapja meg először az innivalókat

A Magyar Köztársaság jelképei

- Himnusz
- Szent Korona (Szent Korona-tan)
- Magyar címer
- Nemzeti zászló

Szent Korona

fellelhetőség:<http://mek.oszk.hu/01900/01992/html/cd1m/kepek/ortenelem/to532sc10.jpg>

Zászlóetikett

- 1 rúdon, 1 zászló
- 2 zászló felvonása esetén a vendéglátó ország zászlaja kerül a szemlélő bal oldalára
- Mindig megfelelő zászlót használjunk!

Lobogók

Készítette: Moncz Anikó

Étkezési alkalmak viselkedési szabályai I.

- Ételnívat/menüör: munkaebéd min. 3-4 fogás; díszétkezés min. 5-6 fogás
- Az ételek sorrendje: hideg előétel, leves, meleg előétel (pl. rántott zöldségek vagy gomba), főétel (hús, hal) megfelelő körítéssel, sajtok, édesség/desszert, gyümölcs, kávé
- Ételnívat összeállításának szempontjai
- Italnívat, mit, mivel fogyasztunk?
 - Aperitif: étvágygerjesztő – tömény ital (pl. pálinka)
 - Előételhez: száraz, fehér bor
 - Leveshez:
 - Ha megelőzi előétel, akkor nincs külön ital
 - Ha nem, akkor akár sör is lehet
 - Halételek: savanykás vagy félszáraz bor
 - Fehér húsokhöz: édeskés peccsenyebor vagy könnyű vörösbor
 - Barna húsokhöz: nehéz, magas szesztartalmú vörösbor
 - Sajthoz: könnyű vörösbor
 - Desszerthez: édes likőr, aszúbor vagy pezsgó
 - Étkezés vége: konyak

Étkezési alkalmak viselkedési szabályai II

- Terítés: tányércsere fogásonként; evőeszközöket kívülről befelé haladva használjuk; minden italféleségnek külön pohár
- A felszolgálók tálcáról balról kínálnak, de a kész tányért jobbról teszik elénk
- Evőeszköz-használat: minden evőeszköznek külön funkciója van
- A csészében kapott leves, miután a tartalmát kikanalaztuk, kiiható
- Szárnyasok: nem elegáns, ha alufóliával „csillogtatjuk” a combot

Pohártípusok

Fellelhetőség:

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_521_Boraszati_techologia/ch13s04.html

Kóstoló pohár
365 ml

Fehérboros pohár
315 ml

Fehérboros kebel
340 ml

Pezsgős flute
178 ml

Pezsgős kebel
288 ml

Champagne kebel
258 ml

Rozés, rizlinges pohár
234 ml

Csemegeboros pohár
190 ml

Kóstoló/chiantis vörösboros pohár
380 ml

Vörösboros kebel
424 ml

Vörösboros Magnum
620 ml

Vörösboros ballon
710 ml

Gruppás kebel
420 ml

Párlatos pohár
102 ml

Brandyos pohár
235 ml

Konyakos pohár
558 ml

Étkezési alkalmak viselkedési szabályai III.

- **Tilalmak:**

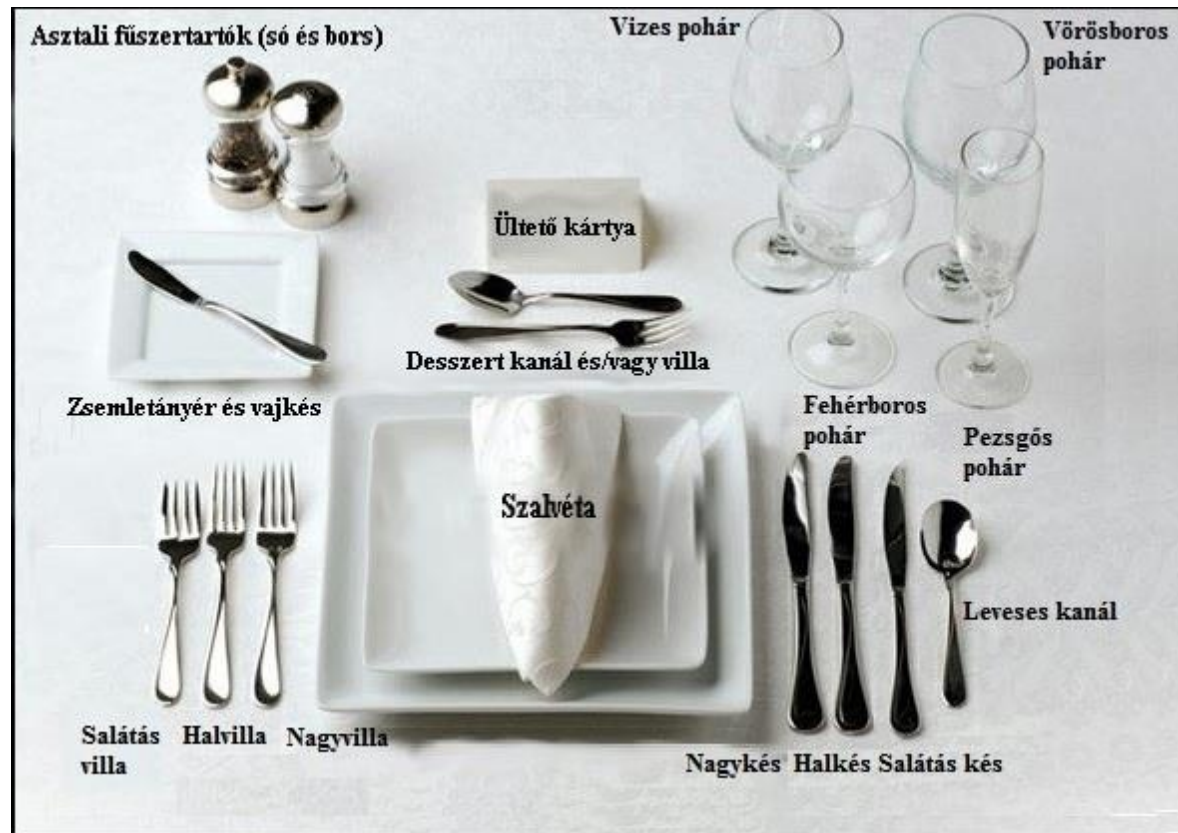
- Az evőeszközt kizárólag az étkezés elfogyasztására használjuk, nem ízlelgetjük
- Nem illik össze-és leszedni a tányérokat, ha bárki eszik még az asztalnál
- Fogpiszkálót nem illik az asztalnál használni

- **Vendéglátási alkalmak:** álló; ültetéses; otthoni

- **Állófogadás jellemzői:**

- Délutáni-esti órákban, nagyjából 1,5-2 óra időtartam
- Megjelenés: félünnepélyes, ünnepélyes viselet
- Az ételek asztalokon sorakoznak (1 kézzel könnyen fogyasztható)
- Nincsen asztal és szék (kivéve az időseknek)
- Könyöklő asztal a piszkos tányéroknak
- Egy tányért egyszer használunk

- Hangulat-kiegészítő: zene

Evőeszközök

fellelhetőség:<http://kisalfoldtrend.hu/modules/aktualis/pictures/56/kep2.jpg>

Egyházi protokoll

- **Köszönés:** egyik felekezetenél sem vétünk nagyot, ha az Isten hozta formulát alkalmazzuk
 - ❖ **Római katolikus:** Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus! Válasz: Mindörökké. Ámen!
- Pápával való találkozás esetén csókkal kell illetni halászcserjűjét (bár, Őszentsége nem igényli)
- ❖ **Református:** Áldás békesség! Válasz: Istennek dicsőség (Istené a dicsőség is előfordul), de legtöbbször a köszöntéssel megegyező a válasz
 - ❖ **Evangélikus:** Erős Vár a Mi Istenünk! Válasz: ugyanez
 - ❖ **Zsidó:** hétköznap: Sálom (béke), péntek este, szombaton: Sabbat salom; válasz: ugyanez

Megszólítás 1.

- **Katolikus** (Írásban/szóban egyaránt):

- ❖ Pápa: Szentséges Atya (ha írunk Róla, Őszentsége)
- ❖ Bíboros: Eminenciás Bíboros Úr
- ❖ Érsek: Főtisztelendő/Excellenciás (szóban, nemzetközi életben)/ Érsek Úr
- ❖ Püspök: Főtisztelendő/Excellenciás (szóban, nemzetközi életben)/ Püspök Úr
- ❖ Esperes, plébános (rangtól független): Főtisztelendő Úr
- ❖ Kispap, diakónus: Tisztelendő Úr, Diakónus Úr

- **Református**, írásban:

- ❖ Elnök-püspök: Főtiszteletű dr. (Bogárdi) Szabó István, a Zsinat lelkeszi elnöke
- ❖ Püspök: Főtiszteletű dr. Fekete Károly Püspök Úr
- ❖ Főtiszteletű címzés „jár”: Zsinat és hivatala, egyházkerületi püspöki hivatal, egyházkerületi főjegyzőnek, teológiai professzoroknak
- ❖ Esperes: Nagytiszteletű Máté László Esperes Úr
- ❖ Lelkész: Nagytiszteletű Gerecsei Zsolt Lelkész Úr
- ❖ Nagytiszteletű címzés illik: egyházmegyei esperesi hivatalok, lelkeszi hivatalok, segédlelkészek

Szóban:

- ❖ Püspök: Főtiszteletű Püspök Úr
- ❖ Esperes: Nagytiszteletű Esperes Úr
- ❖ Lelkész: Nagytiszteletű (lelkész) Úr
- ❖ Segédlelkész: tiszteletes Úr

A református egyházban nőket is pappá szentelnek, püspök egyelőre nincs, esperes viszont igen. A fent említett megszólítások Őket is megilletik, csak az „asszony” elnevezéssel zárjuk (kisasszony nincsen).

Férjeik után a lelkészfeleségeket is megilleti a főtiszteletű vagy nagytiszteletű elnevezés.

Megszólítás 2.

- **Evangélikus**, írásban:

- ❖ Elnök-püspök: Tisztelt Elnök-Püspök Úr! (Fabinyi Tamás)
- ❖ Püspök: Tisztelt Püspök Úr!
- ❖ Esperes: Tisztelt Esperes Úr!
- ❖ Lelkész: Tisztelt Lelkész Úr/Lelkésznő (szintén szentelnek nőket)
- ❖ Segédlelkész: Tisztelt Segédlelkész Úr/Nő!

Szóban:

- ❖ Elnök-püspök: Főtiszteletű Elnök-Püspök Úr!
 - ❖ Püspök: Főtiszteletű Püspök Úr!
 - ❖ Esperes: Nagytiszteletű Esperes Úr!
 - ❖ Lelkész: Nagytiszteletű Lelkész Úr!
 - ❖ Lelkésznő: Nagytiszteletű Lelkész Asszony!
 - ❖ Segédlelkész: Tisztelendő Úr!
- **Zsidó**, írásban: Tisztelt...
 - ❖ Országos főrabbi: dr. Fröhlich Róbert Főrabbi Úr! Országos Főrabbi Hivatal
 - ❖ Mazsihisz: Heisler András Elnök Úr!
dr. Kunos Péter Ügyvezető Igazgató Úr!

Szóban:

- ❖ Országos főrabbi: Főrabbi Úr!
- ❖ Főrabbi: Főrabbi Úr!
- ❖ Rabbi: Rabbi Úr!

Tegezés, magázás, kézfogás

Tegezés, magázás:

- **Katolikus:** kizárólag magázás önözés; a felajánlott tegezést is tiszteljük meg: „Légy szíves Főtisztelendő Úr!” Keresztnéven szólítást mellőzzük!
- **Református:** a felszentelt lelkészek között, ha nem több generációs a korkülönbség, tegeződnek, a betöltött hivataltól függetlenül. Általában a lelkész kezdeményezi a tegeződést
- **Evangelikus:** kölcsönös megállapodás függvénye, de udvariassági formulával jelezhető a személy tisztelete
- **Zsidó:** általános etikett szabályok érvényesek

Kézfogás:

- **Katolikus:** lényeges különbség a világi szokásokkal szemben, hogy a felszentelt személy nyújt kezét (még hölgy sem nyújt előre). Egyetlen kivétel: köztársasági elnök
- **Református:** általános szabály: kor, nem rang (ki, kinek nyújt kezét); illendő, ha a világiak megvárják, míg a lelkész kezdeményezi a kézfogást
- **Evangelikus:** társadalmi normák, u.a., mint a reformátusnál
- **Zsidó:** Ortodox lányok, asszonyok férfiakkal sohasem fognak kezét, ne is nyújtson senki!

Rangsor 1.

Katolikus: hierarchia alapján

- Pápa
- Bíborosok (kardinálisok)
- Érsekek (metropoliták)
- Apostoli nunciusok (diplomáciai testület élén állnak)
- (címetes) Érsekek
- Püspökök (megyés és segédpüspök)
- Plébánosok
- Kispapok/diakónusok

Amikor a köztársasági elnök meghívja a nagyköveteket, akkor az ő nevükben a pápai nuncius mond köszönetet

Református : alulról építkezik

- 1200 egyházközség, 27 egyházmegye, 4 egyházkerület
- Egyházközség élén: lelkes, gondnok
- Egyházmegye élén: esperes, egyházmegyei főgondnok
- Egyházkerület élén: püspök, egyházkerületi főgondnok
- Országos egyház élén: zsinat lelkesi elnöke (egyik egyházkerület püspöke), világi elnök (egyik egyházkerület főgondnoka)

Rangsor 2.

Evangélikus: nincs hierarchia, hiszen egyetlen szolgálati forma létezik: lelkészi

- Minden lelkészi titulus valamilyen beosztást jelent
- Egyházmegye élén: esperes
- Egyházkerület élén: püspök
- Vezető: elnök-püspök

Minden szinten egyenrangú világi vezetők is szolgálnak (felügyelők)

Zsidó: rabbiság

- Főrabbi, rabbi
- Sok beosztás létezik, minden területnek előjárósága van (pl. oktatásügyi vagy kulturális előjáró)

Meghívó

- Mindegyik egyháznál, felekezetnél a hétköznapi gyakorlatot követik:
 - ❖ Meghívottként 5-10 perccel korábban illik érkezni (a legrangosabb pap érkezik percre pontosan)
 - ❖ A meghívásra illik válaszolni (főleg, ha utalnak is rá)
 - ❖ A zsidó felekezet esetében eltérő, hogy szertartásosan fedett fővel vesznek részt az eseményen

Ajándékozás

- **Katolikus:** nem az ajándék értéke a fontos, hanem Isten jelenléte
 - ❖ Kegytárgy boltokban érdemes keresni
 - ❖ Virágot is illik vinni, feltételezve, hogy a közösség virága lesz (templom díszítése stb.)
- **Református:**
 - ❖ A hívő ember úgy irányítja az adakozást, hogy a templomot, a közösséget, a közösség szolgálatát, misszióját gazdagítsa (könyvet szívesen fogad)
 - ❖ Legnagyobb ajándék: új papi palást
- **Evangélikus:**
 - ❖ A gesztus a lényeg
 - ❖ Biblia, Evangélikus Énekeskönyv, könyv, virág adható
- **Zsidó:**
 - ❖ Bizonyos ünnepekkor (purim) szokás ajándékot küldeni a szomszédoknak, barátoknak, ismerősöknek (sütemény, gyümölcsös tál)
 - ❖ A szegények megajándékozása is gyakorlat
 - ❖ Ajándékboltban: kegytárgyak, izraeli ékszerek stb. adható

Virágdíszítés, díszítés

- **Katolikus:** ünnepekhez kötött, színek fontos szerephez jutnak:
 - ❖ Évközi vasárnap és hétköznap: zöld
 - ❖ Pünkösöd és Vértanúk Napja: piros/vörös (rózsa és szegfű ebben a színben tilos)
 - ❖ Húsvét, első áldozás: fehér; amennyiben bíboros celebrál misét: fehér-arany
 - ❖ Világi+egyházi ünnep együtt: piros-fehér-zöld
 - ❖ Liliom esetében ki kell(ene) venni a virág közepét. Nehogy bárkit is elbódítson az illata (gyakori díszítő virág, hiszen Mária tisztaságát jelképezi)
 - ❖ Esküvő: pasztellszínek (kimenetelkor rózsaszírom-szórás)
 - ❖ Püspök és pap temetése: soha sem szerepelhet a szalagon a *szeregettel* szó, helyette pl.: „A feltámadás hitével”
 - ❖ Zászlódíszítés: úgy kell elhelyezni, hogy senkit se akadályozzon a szabad látásban
- **Református:** korlátozottabb díszítés; fontos, hogy minden vasárnap virág díszítse az Úr asztalát
- **Evangelikus:** kizárólag élő virág (élet jele, Krisztus-szimbólum, van egy Krisztus-virágénekük is); karácsonykor élő fa és legalább 2 gyertya
- **Zsidó:** elsősorban a Sátorok ünnepe alkalmából figyelhető meg: 4-es csokorral imádkoznak (pálmaág, citrusalma, mirtuszág, fűzfaág)
- Virágadásnál ügyeljünk arra, hogy bizonyos színek bizonyos pártokhoz kötődnek (piros szegfű, díszítésnél narancs)

Liturgia 1.

- Közösségi szolgálatot jelent
- Elemei:
 - ❖ Imádság (dicsérő, hálaadó, kérő, engesztelő)
 - ❖ Jel, jelképek (szimbólumok):
 - kéz jele (áldó, összezárt kezek...)
 - test jelei(térdelés, állás...)
 - természet világának jelképei (tűz, gyertya, kenyér, bor...)
 - jelképek az emberi kéz alkotásaiból (templomok berendezése, keresztelőszék...)

Liturgia 2.

- **Katolikus:** liturgikus szertartás (mise, keresztelő, bérmálás esküvő, temetés...)
 - ❖ Nem hívók vesznek részt → nem kötelező énekelni, imádkozni, de illik felállni és leülni, amikor kell
 - ❖ Temetés → először az egyház búcsúztat, ezt követi a világi
 - ❖ Hamvasztásos temetés: a lelkipásztornak nem kötelező részt venni a hamvak szétszórásában
 - ❖ További liturgikus szertartások: szentté, boldoggá avatás, bíboros kinevezése (világiak is részt vesznek), díszdoktorrá avatás, harangáldás, szentelés
- **Református:** istentisztelet
 - ❖ keresztelés (gyermek vagy felnőttkori)
 - ❖ konfirmáció → hitbeni megerősítés
 - ❖ Esküvő
 - ❖ Temetés: ált. nem kérnek koszorút, hanem koszorúmegváltást (bankszámlaszám megadása, az egyházat, alapítványokat támogatnak), de 1 szál virágot illik vinni
- **Evangélikus:** istentisztelet, keresztelő, konfirmáció, esküvő, temetés – mindegyik sokkal egyszerűbb
- **Zsidó:** Istentisztelet, lányok és fiúk avatási szertartása (bar micva/bat micva - életkorhoz kötődik), sajátos esküvői szertartás (pl. pohártörés), gyászszertartás, felállás, leülés és fedett fő a világiaknak is kötelező

Bérmálás

fellelhetőség:

https://pecsiegyhazmegye.hu/images/2017/03/Bermalas-Bataszeken_DSC_1133.jpg

Református konfirmáció

Készítette: Moncz Anikó

Evangélikus konfirmáció

Készítette: Moncz Anikó

Bát micvá

Készítette: Moncz Anikó

Ünnepek

- **Katolikus:**

- ❖ Állandó: aug. 15-Szűz Mária mennybe menetele, dec. 8-szeplőtelen fogantatás, december 25-karácsony)
- ❖ Mozgó ünnep: legnagyobb ünnepüktől a Húsvétól függ (pl. Pünkösd)
- ❖ Kiemelt: advent, nagyböjt
- ❖ Személyes: névnap, házassági évforduló
- **Református:** ált. egybeesnek a magyarországi keresztyén ünnepekkel (karácsony, húsvét, mennybemenetel, pünkösd, advent stb.)
- ❖ Ünnepes félév: október 31-pünkösd
- ❖ Ünneptelen félév: Pünkösd-október 31.
- ❖ Október 31., nagypéntek, újév, illetve a történelmi ünnepek (márc.15., aug. 20., okt. 23.)
- ❖ Nagypénteken hívő reformátust semmilyen rendezvényre nem illik elvárni
- **Evangélikus:** egyetemes keresztén ünnepek (ld. reformátusnál), okt. 31.
- ❖ érdekesség, hogy Luther Márton volt az első, aki karácsonyfát állított 1536-ban, gyermekeinek (hazánkban a 19. században állítottak először)
- **Zsidó:** rós hasána (zsidó újév - az év kezdete, az ítélet napja), zsidó húsvét (peszach – a szabadság ünnepe - Egyiptom), Jóm kippúr (legnagyobb –a remélt engesztelés napja) szombat (szombat – nem dolgoznak, de még autóba sem ülnek)

Étkezési szokások

- **Katolikus:** étkezés elején és végén imádkoznak (hálaadás) - illetlenség előtte bármit enni (aperitif kivétel)

Különleges előírás nincs, de ügyeljünk arra, hogy Hamvazószerdán és Nagypénteken biztosan nem fogyasztanak húst (Nagyszombat délig kell böjtölni)

- **Református:** Nagypénteken nem esznek/eszünk húst, akadnak, akik semmilyen állati eredetű ételt nem vesznek magukhoz (tojás, tej). Nagyböjt idején nem szívesen vesznek részt nagy evés-ivásokban; ima evés előtt és után

- **Evangelikus:** ima étkezések előtt és után; böjt nem kötelező

- **Zsidó:** étkezés előtt kézmosás és asztali áldás elmondása. Áldást mondanak minden étel és ital fogyasztása előtt és az étkezések befejezésekor.

❖ Kóser ételeket fogyasztanak

➤ vágott patájú és kérődző állatok húsát, valamint szárnyast ehetnek

➤ Vérteleníteni kötelező (csak az arra kijelölt személy vághatja le az állatot)

➤ Tilos keverni a hús- és tejtermékeket (külön tárolják az edényeket is, sőt, külön konyharuhát alkalmaznak mindkettőnél)

➤ Húst a tejes ételek után 30 perccel fogyaszthatnak

➤ Pészach előtt a konyhát teljesen ki kell „kóserolni” (eltávolítani minden kovással készültet, bútorokat elhúzni, mindent lemosni, szétszerelni, az evőeszközöket ki kell főzni); pészach alkalmával külön edényekben főznek

Hámán-füle, Hámán-táska

Öltözködés, jelképek 1.

- **Katolikus:** liturgikus öltönyök:
 - ❖ Amit a szentmisén hordanak
 - ❖ Amit a szentmise után viselnek
 - ❖ Színek:
 - Fehér: tisztaság, rend, semlegesség, ártatlanság (Húsvét, Karácsony)
 - Piros: élénkítő hatású, aktivitást, dinamizmust sugároz (Virágvasárnap, Nagypéntek, Pünkösd)
 - Zöld: megújulás, remény, nyugalom színe (évközi vasárnapokon, hétköznapokon)
 - Lila/viola: elmúlást jelent, a hamu színét jelképezi (Advent, Nagyböjt)
 - Fekete: a gyász színe
 - Arany, ezüst: díszítésre használják
 - ❖ Miseruha (casula): kizárólag felszentelt pap használhatja a vérontás nélküli áldozat bemutatásakor
 - ❖ Stóla: papi hatalom jelképe: hosszú, szalag alakú, vállon viselt, sokszor gazdagon díszített ruhadarab
 - ❖ Alba: fehér vászonból készült bő, bokáig érő hosszú ing (miseing), fehér színe az öröm és feltámadás szimbóluma
 - ❖ Birétum: kerek sapka - a katolikus papság jellegzetes fejviselete volt, napjainkban már csak a hideg ellen használják (vagy a prelátusok)
 - ❖ Pásztorbot: hosszú, lehajtott végű bot. Ma a püspök és joghatósággal rendelkező apát és prépost használja
 - ❖ Reverenda: a tunika fölé vett hosszú ujjú, bokáig érő, végiggombolt, fekete színű köntös, fehér gallérral (kollaré)
- Legfontosabb jelkép:
 - Kereszt: A kereszt Jézus megváltó szenvedésének és Isten tökéletes szeretetének a jele

Katolikus plébános

Biretum

Készítette: Moncz Anikó

Öltözködés 2.

- **Református:** palást viselése fekete sújtásokkal; gombolható, de gombolni kizárólag nyaknál szabad. Így adott, hogy akár alá is lehet öltözni (kilátszik)
- ❖ Férfiak: sötét öltöny, fehér ing, sötét nyakkendő; nyári melegben a palást alatt hordható csak fehér ing, klerikális gallérral (mint a katolikusoknál)
- ❖ Nők: fekete/sötét kosztüm

Föveg viselése a fejen gyászszerzetartásokon megszokott.

- ❖ Bibliaórán nem kötelező a palást
- ❖ A református milió színekben, díszekben szerény

Fontosabb szimbólumok:

- ❖ Csillag: a reformáció jelképe, a templomtorony dísze
- ❖ Kakas: szintén a templomon, esendőségünk jelképe (áruló Júdás, tagadó Péter, hitetlen Tamás)
- ❖ Égő szív: 25. zsoltár
- ❖ Kehely: sírköveken, szószékeken, templomajtókon. A kegyelem teljessége, senki sem veheti el
- ❖ Pelikán: vérével táplálja gyerekeit
- ❖ Zászlós bárány: a címer központi része, Krisztus áldozatára és győzelmére utal, a magyar reformátusság és Debrecen jelképe
- ❖ Kereszt: történelmi okok miatt inkább a katolicizmus jelképe maradt, annak ellenére, hogy hitgyakorlatunkban előfordul (Az 1671-73-as pozsonyi véstörvényesítők a kereszt jegyében ítélte halálra, száműzetésre, börtönre, gályarabságra a reformátusokat)

Református lelkész(ek)

Öltözködés 3.

- ***Evangélikus***: Luther-kabát viselése (nyakban hordott aranykereszttel – püspöki viselet; a többiek aranykereszt nélkül), gallérral ellátott, ún. két mózesi időtábla jelképpel.

Szabadtéri egyházi rendezvényen bársonyból készült, fekete, fejfedőt viselnek (baret).

Jelképeik:

❖ Luther rózsza: Luther személyes címere volt (belülről kifelé haladva: fekete kereszt, szívbe helyezve – a Jézusban való a hit üdvözít bennünket, fehér rózsza közepén: a hit örömmel, békességgel és vigasztalással ajándékoz meg; égszínkék mezőben: a menny eljövetele; arany gyűrű öleli: a mennyei üdvösség örökké tart)

Evangélikus lelkész(ek), Luther rózsza

Öltözködés 4.

- **Zsidó:**

- mindig fedett fővel járnak (kipa, kalap), az asszonyok bekötött fővel vagy parókában (a férfiak még étkezéskor is) – a szabadság jelképe

- a nők kivágott, vállpántos ruhában nem jelenhetnek meg a zsinagógában

- Férfiak nem nagyon hordanak szmokingot, frakkot

- Nem zsidó férfiaknak a zsinagógában kötelező a fedett fő, nőknek pedig vállkendő (ált. biztosítanak is)

- ❖ Jellegzetes ruhadarabok és szimbólumok is egyben:

- cicit, cicesz (emlékeztető rojtok): a vallásra figyelmeztet, alkalmazásuk külön erre a célra készült ruhadarabban történik, amit vagy övvel összeerősítenek a nadrág alatt vagy ingen viselnek (mint egy ujjatlan pulóver, 4 szélén rojtokkal)

- kapedli, kipa: kis, kerek fejfedő (fekete bársony vagy színes, horgolt)

- kitli, kitl: halottas ruha felső tartozéka (ingszerű ruhadarab, fodrozott mellel), kitli sapkával

- Tallit: imaköpeny, négyszélű gyapjúéllal (szélén rojtokkal), hosszában a szélek felé fekete szövés csíkozva

A szimbólumok egy része (Dávid csillag, hétágú menóra) leginkább vallási-közösségi, Izraelben nemzeti jelkép, mások viszont összefüggnek a vallásgyakorlattal

Tallitban

Készítette: Moncz Anikó

Fényképezés, videózás

- **Katolikus:** jelzik a templomokban, ha nem megengedett. Családi szertartásokon szabad, csak ügyeljünk, ne álljunk a lelkész és a család közé; feltűnés nélkül!
- **Református:** ált. engedélyezett, a mikéntje a kérdéses (ezt bármelyik egyháznál, felekezetről elmondhatjuk):
 - ❖ Hangoskodás nélkül, kerülni kell még a technikai hangokat is (pl. fényképezőgép kerepelése)
 - ❖ „munkaruha” viselése: alkalomhoz illően kell még a fotósoknak is öltöznie
 - ❖ Nem teszünk semmilyen eszközt az Úr asztalára, a szószékek párkányára, lépcső korlátjára, még ideiglenesen sem!!
- **Evangélikus:** észrevétlenül, szabad:
 - ❖ Előtte egyeztetés szükséges
 - ❖ oltártérbe, szószékre lépni TILOS!
 - ❖ Igehirdetés, ima, úrvacsora alatt nem illik
- **Zsidó:** Istentiszteleten, liturgiai szertartáson ált. nem megengedett, esküvők esetén esetleg
 - ❖ A zsinagógákban jelzik, szabad-e
 - ❖ Tapintatosan, észrevétlenül, az alkalomnak megfelelően öltözve (fedett fővel) lehet

Köszönöm figyelmüket!